

ABONAMENT:
 pentru
 Austro-Ungaria:
 Pe an cor. 5.—
 Pe 1/2 an c. 2.50
 pentru
 România și Strelnat:
 Pe an cor. 12.—
 — Un nr. 8 fill.

OLTEANUL

INSERTIUNI
 se primesc cu
 prețul redus.
 —
 Scrisori nefran-
 cate se refuză.
 —
 Manuscripte nu
 se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:
 Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46. (casele I. Peia).
 — Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
 direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:
 Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46. (casele I. Peia).
 — Vis-à-vis de Magistrat. —

Grindina.

Multe năcazuri și nenorociri amenință și lovesc pe bietul plugar, munca și agoniseala lui.

Doar ca nime altul el este espus (amenințat sau lăsat la voea întâmplării) tuturor schimbărilor timpului și a jocurilor naturii (schimbării neașteptate.) Cea mai mică schimbare de câteva minute sau clipe este de ajuns spre a nimici toată roada muncii (trudei) sale de săptămâni, luni, ani, ba chiar de ani întregi. Astăzi plugarul nostru poate fi om cu stare (instărit) sau avut și cu vază, mâne poate fi ajuns la sapă de lemn și la cea mai neagră sărăcie și ticăloșie: poate fi de plâns și de compătimit, perzându-și prin o întâmplare sau nenorocire neașteptată și neprevăzută toată starea și averea și dimpreună cu acestea și — vaza, ba de multe-ori chiar și viața!

Totul este în mâna lui Dzeu! Dela bunătatea și voința Sa atârnă bunăstarea și chiar viața noastră, ear când ne ajunge mânia Sa, atunci devenim (ajungem) cei mai neputincioși vermaleți, cari nu suntem în stare nici batăr a ne mișca din loc.

Multe, mari și nenumărate sunt nenorocirile, ce pot ajunge pe bietul plugar! Sunt ploii prea multe, plugarul suferă. Este secetă prea mare, plugarul earăși suferă. Să naște cumva din negrijă foc în comună (sat), în câte-va oare se pustiește aproape cu desăvârșire un sat întreg, rămânând zeci, uneori sute de familii fără casă și masă, fără nici un adăpost și fără nici o avere. Și ce a putut fi pricina acestei groaznice nenorociri? O mică negrijire și lene și uneori chiar voia întâmplării! Dar destul, că din aceea mică negrijire s'a întâmplat o nenorocire mare, care poate zeci de ani să simte și în zeci de ani nu se poate îndrepta. Vedeți dară ce face negrija și ce nenorociri ne poate aduce asupra capului nostru!?

Tot năcaz și nenorociri ne poate aduce și potopul, care se poate revărsa asupra țarinilor, fânațelor și

câmpurilor noastre în urma ploilor mari îndelungate și fără încetare. Potopul încă înecă, înămolește. spălăcește, mână, duce sau pustiește tot ce'i stă în cale, lăsând în urma sa numai groaza, sărăcia, pustiirea și amarul!

În unele părți se arată lăcuste, cari nimicesc și rod în scurt timp toate sămănăturile, ear în alte locuri se ivesc muște veninoase, cari pișcând vitele (animalele) acestea să bolnăvesc și mor, rămânând bieții plugari fără cel mai neapărat de lipsă ajutor.

Ce să facă bietul plugar fără vite, cari îi sunt cel mai credincios și binevoitor prietin, ajutându-l în lipsele lui, hrănindu-l, încălzindu-l și purtându-i poverile, ce trec preste puterile sale??...

Dar pe cât sunt animalele de folositoare, tot așa trebuie și bine grijite, ca cu atât să ne putem folosi și mai bine de ele!

Cu vite bune poți lucra mai bine, dau lapte mai mult și mai bun și în sfârșit au și preț mai mare, cu un cuvânt în tot chipul ai numai folos și câștig, ear din contră numai pagubă și ear pagubă. Vedeți dar ce face și ce ne aduce hărnicia și dinpotrivă unde ajungem prin lene, somn și negrijie!!

O altă nenorocire ce poate ajunge pe bietul plugar este și grindina sau gheața, ori când »bate piatra« cum zice poporul. Aceasta încă este o lovitură foarte grea, când din nenorocire ajunge pe bietul plugar. Căci și aceasta în câte-va clipe ear aduce pe bietul plugar la sapă de lemn. E de ajuns să cadă asupra unui hotar grindina într'un sfert sau jumătate de ceas ca zeci și sute de familii să rămână fără hrana trebuincioasă pentru ei și vitele lor pe anul întreg.

Și dacă cumva aceasta nenorocire se revărsa asupra unui sau mai multor sate mai de timpuriu, tot să mai poate ajuta; ear de cumva vine mai târziu și mai ales în apropierea secerișului, atunci e cu mult mai rău, că mai nu se mai poate ajuta nimic. Acum e prea târziu și cu sămănatul

altor semințe, de vreme ce timpul e prea înaintat, e prea târziu și în căldurile cele mari, ce urmează, cu greu s'ar putea ajunge la ceva recoltă (roada) atât pentru oameni cât și pentru animale.

Să întâmplă, că de altcum și anul a fost »rău«, atunci nenorocirea ceastă-laltă este cu atât mai mare, mai grea și mai simțită, știut lucru fiind, că nici o nenorocire nu vine singură, ci întovărașită de alte multe nenorociri, une-ori mai mici și de alte-ori mai mari.

De aceea este bine, ca omul să fie pregătit la toate. Mai curând să te aștepti la rău, decât la bine. În bine și cu bine o poate duce ori și ce ticălos, pentru-că când îi bine, atunci nu-i rău, dar cu rău și prin rău să alege cine poate trăi și dela rău să ajungă ear la bine; atunci se recere minte, tărie de voință și mai presus de toate nădejde în isbândă! Aici încă a făurit mintea omenească și pășaniile cele multe următoarea zicătoare înțeleaptă: »Ajută-te tu însuși și Dzeu îți va ajuta!«

De aceea se recere, ca nu numai se vedem și să deschidem ochii, când ne ajunge vr'o nenorocire, ci să o prevenim și întâmpinăm (să-i ieșim înainte) și când ne ajunge și dă preste noi, atunci noi încă să-i știm afla leacul numai decât, altcum ne înglodăm cu carul vieții noastre în glod, și nu putem să ne urnim înainte. Nu este lucru cuminte, a cunoaște numai răul, ci să'l ști și lecui și să te mântui de el, ca și când nici nu ar fi dat preste tine și nici nu i-ai fi avut partea. Făcând așa, apoi atunci multe nenorociri, ce vin asupra noastră, nu ne pot face răul și stricăciunea, ce ni-ar putea face, nefiind pregătiți și neașteptându-ne la așa ceva. O zicătoare încă ne îndeamnă la aceasta zicând: »Dacă voiești pace, atunci pregătește-te de războiu!«...

În urmare, dacă voiești să te scapi, să te mântui de un rău, ce a venit sau poate veni asupra capului tău, atunci pregătește-te de cu bună

vreme, sau să'i ieși înainte, sau să'i tai drumul de a putea merge mai departe. Aici stă înțelepciunea. Dacă însă un rău, o întâmplare neașteptată, o nenorocire, te află nepregătit și nici nu-ți poți da seama de ceace te-a ajuns, atunci urmările cele rele, ce pot să te ajungă din aceasta pricină, de multe-ori nu se mai pot repara (îndrepta).

De aceea n'avem cuvinte de ajuns prin cari să îndemnăm pe iubiiții noștri cetitori și pe frații plugari, ca să fie cu grije, să fie cu cea mai bună pază!

Numai făcând așa, putem scăpa de multe rele și nenorociri, ce vin asupra noastră.

Așa stând lucrul, ne întoarcem earăși la însoțiri, la însoțirile de tot felul, căci numai acestea sunt ajutorul nostru, sunt mântuirea noastră, căci scris este: „In unire, în însoțire e puterea!”

Până acum, însă durere! n'avem nici o bancă de asigurare românească. Toți banii noștri, agonisiți cu multă trudă și osteneală merg în mâinile străinilor. Noi știm lucra, știm agonisi, dar nu ne știm chivernisi. Aceasta'i o mare neprevădere, acesta'i un mare rău, asupra cărora cei în drept, ar trebui să-și îndrepte toată luarea aminte.

Institutele noastre de bani, înaltele noastre așezăminte bisericești ar trebui să se gândească la îndreptarea acestui rău, la delăturarea acestui neajuns.

Dar și până când bunul Dumnezeu ne va lumina mintea, ca să ne ajutăm noi prin noi, nu putem a nu îndemna pe iubiiții noștri cetitori și pe bunii noștri plugari la tot felul de asigurări: contra focului, grindinei ș. a. ș. a. unde plătind o sumă neînsemnată, o parte foarte mică din ceea-ce pot pierde, dar își asigură liniștea și greaua și obositoarea roadă a muncii care prea ușor se poate perde prin unul ori alt fel de nenorociri, ce pot veni asupra agoniselei noastre.

Din rapoartele sosite la Redacția noastră grindina din 12 luni curente n. a distrus (nimicit) recolta (roada) în sămănături a mai multor sate, începând dela Lisa, Breaza, Dejani, Berivoaie (mic, mare), Copăcel, Sebeș, Mărgineni, Bucium, Șercăița, Ohaba, Șinca veche, trecând mai departe preste Perșani, Vlădeni, lăsându-le în cea mai mare lipsă și sărăcie, încât atât

oamenii cât și animalele sunt lipsite de hrana de lipsă.

Ne doare și sângeră inima, când ne gândim la sărăcia, ce poate cuprinde în ghiarale sale atâtea și atâtea sate românești!

Și în anii cu ceva roade și a fost traiul cât se poate de greu; dar în acest an, când mânia ceriului și bătaia lui Dzeu ni-a ajuns!?

Nu este oare sosit timpul, ca să ne gândim cu toată hotărârea asupra încunjurării batăr în parte a relelor, ce ne-ar putea ajunge? Oare omul cuminte nu poate învăța din nenorociri și mai ales din nenorocirile altora, cum să se ferească și el de astfel de nenorociri, ce azi ori mâne îl pot ajunge și pe el?

De aceea nu putem din destul îndemna la înființarea de magazine (grănare) bisericești, din cari contribuitorii și locuitorii acelu sat să se ajutore (împrumute) în caz de nenorociri: foc, potop, grindină ș. a. pe un an de zile fără dobândă, numai pe lângă replătirea capitalelor (sumelor) primite, fără de a se îngloba în datorii și fără a'și mai mării năcazul în loc să'l micșoreze și scape de el?

Încă odată să atrage luarea aminte a conducătorilor (frunțașilor) satelor noastre asupra ăstorfel de însoțiri, dacă într'adevăr voiesc să poarte și merite numele de „conducători”!

Despre felul și modul înființării magazinelor de bucate și altorfel de însoțiri însă de altă dată.

adunare convocată de I. Berescu redactorul „Țării Oltului”, fiind ilegal, nu poate fi privit ca comitet al Reuniunii.

Și părerea noastră a fost cea adevărată, căci după cum suntem informați, la cererea adevăratului presidiu al Reuniunii înaintată la forul competent, după ce toate încercările de a preda foștii funcționari documentele de nou aleșilor funcționari, a ramas fără rezultat. D-l vicecomite a adus hotărârea că toate decisiunile introduse la protocolul luat în adunarea convocată de Berescu János (și consoațele de principii) și ținută sub presiunea d-nei Lința Jiga, precum și alegerea, ce a făcut o clică celor nemulțumiți la 6 Aprilie a. c. se anulează, căci adunarea aceea nu se poate socoti ca adunare generală a Reuniunii femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur, și decisiunile și alegerile nu se pot privi ca decisiuni și alegeri ale acestei Reuniuni, cu atât mai puțin, căci pe de o parte §. 9. al statutului concede pe an numai o adunare generală ordinară, pe de altă parte, I. Berescu și d-na Lința Jiga n'a fost în drept în numele Reuniunii de a convoca adunare generală, și în fine pentru că după cum dovedește convocătorul recuirat din oficiu Iuon Berescu și consoața, o parte însemnată dintre membrele Reuniunii nici că le-a chemat la adunare, deci din acestea motive, toate dispunerile adunării din 6 Aprilie a. c. au trebuit declarate de fără valoare și nimicite. După ce adunarea generală ordinară convocată prin presiunea Reuniunii în formă legală și după cum dovedește protocolul recuirat, ținută conform dispozițiilor statutului la 7 Martie 909, în toată regula, și alegerea efeptuită în conformitate cu dispozițiile legii, contra căreia nici recurs nu s'a înaintat, vicecomitele în mod decisiv declară că, ca comitet legal și adevărat al Reuniunii femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur se consideră cel ales în ședința adunării generale ordinare din 7 Martie a. c.

Deci dar funcționari legali, membre ale comitetului și bărbați de consiliu a Reuniunii fem. r. gr. or. din Făgăraș și jur sunt următorii:

Președintă Ana Popa Radu, vicepreședintă Luiza Dr. Șenchea, casieră Victoria Ioan Scurtu, secretar Nicolae Borzea; Elenă Belle, Ana Borzea, Eugenia Dr. Turcu, Zoe Dr. Vasu, Ana Motoc, Ana Ciocamelea, Elena D. Popa-

Constatare.

La întrebarea unui amic al foarei noastre, că oare care dintre cele două comitete ale Reuniunii femeilor rom. gr.-or. din Făgăraș și jur, este cel adevărat, cel ales în 7 Martie sau cel din 6 Aprilie a. c.? Redacțiunea noastră, după cum a purces în toate cesțiunile de atare natură, așa și în cazul acesta fără nici o părtinire, ci în modul cel mai obiectiv judecând după adevărata stare a lucrurilor a zis în răspunsul dat și susținut, că numai comitetul, pre care la ales adunarea generală ordinară convocată pe baza dispozițiilor statutului și ținută conform prescrișelor legii la 7 Martie n. 1909, poate fi privit ca cel adevărat și legal, precând comitetul, pe care l'au ales unele dintre membrele Reuniunii în o

NOVÁK JÁNOS

MAGAZIN DE MODĂ

pentru Dame și Domni. Făgăraș.

DELAIN de lână și de spelat, BATIST de

mătăasă, PÂNZĂ pentru toalette și

ZEFHIER englezesc in mare asortiment.

Radu, Victoria Scurtu, Aneta Stoica, Maria Pop, Lucreția Burlea și Hareți Clonța membre ordinare, *Maria Dr. Perția, Constanța Mândrean, Eugenia Păcală, Ana Florea și Ana Vișa* membre suplente ale comitetului; *Alexandru Belle, Ioan Scurtu, Dr. Ioan Șenechea, Nicolae Borzea, Dr. Octavian Vasu și Dr. Ioan Turcu* bărbați de consiliu.

La adunarea din 6 Aprilie, ținută în mod neiertat, cei necompetenți și neîndreptățiți au fost designat de președintă pe D-na Eugenia Dr. Turcu și de vicepreședintă pe D-na Lința Jiga și atunci au creat și un post de onoare în care a așezat pe D-na Maria Dr. Nic. Șerban. Acestea dispoziții deci a fost declarate de ilegale și nimicite prin sentința vicecomitetului; deci domniile împărțite n'au avut durată.

Fițiua „Țara Oitului” a cărei redactor este (fără concesiune ministerială) tot dascălul Iuon Berescu, din nou a început a calumnia în un mod cât să poată de obraznic, nu numai persoane cinstite, dar și acțiunile unei corporațiuni. Și pentru acestea calumnieri, după cum a declarat cei competenți, s'a făcut arătări criminale contra făptuitorului.

În cât privește predarea averei resp. a documentelor, pre cari fosta cassieră D-na Ana Dr. Motoc la început promisesse a-le estrada, dar în urmă asigurării, că constituirea din 6 Aprilie va fi recunoscută de validă, a denegat împreună cu consoțul de principii Iuon Berescu, categorice restituirea, — sentința vicecomitetului a dispus, că Reuniunea să intenteze proces ordinar contra acestora, pentru care școp comitetul reuniunii a ținut la 30 l. c. ședință.

Putem înaintea profeți și rezultatul procesului civil ce va intenta Reuniunea, că adevărat D-na Ana Motoc va plăti și toate speșele, căci dela I. Berescu n'ai ce lua.

Am adus acestea constatări la cunoștință publică, din acel motiv, pentru că coloanele foiei noastre sunt deschise și afacerilor sociale de interes public și ne este datorință sfântă a reprezenta adevărul, cinstea și dreptatea, depărtând dela noi acceptarea principiilor greșite.

Reuniunea femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur este o corporațiune, o instituțiune filantropică a cărei scop este înființarea unui fond pentru îmbunătățirea stărei materiale a școlii confesionale gr.-or. și a personalului aceleia, și apoi să nu se revoalte fie-ce creștin adevărat, când dascălul dela aceea școală să atacă șeful școlii și pe aceasta corporațiune în temelie sa, într'un mod atât de grav?

Oare care om cinstit și cu caracter va putea aproba calumniile infame ridicate contra acelor, cari prin indulgință rară, tact și jertfe au știut să respingă și să nu permită atacul îndreptat contra existenței Reuniunii?

Evenimentele întâmplăte în decurs de 3 luni și jumătate au arătat, că majoritatea societății românești, constătătoare din adevărată inteligență și din femeile culte, din floarea femeilor morale, din soțiile acelor bravi industriași și proprietari-economi din Făgăraș și jur, n'a conces ca talismanul femeii române să fie terfălit în noroiul gazetărilor mârșavi?

Aceasta majoritate a societății noastre pretinde cu toată strictețea ca personalitatea, libertatea, onoarea, cinstea, caracterul nepătat și morala să fie privilegiate și respectate ca baza vieții sociale românești din Făgăraș, și iată că adevărul și dreptatea până în acest moment au rămas învingătoare, față de trufia și principiile bazate pe ambiția și interesul personal, și zădarnice vor fi și ulterioarele opintiri și sforțări, căci fiind nenaturale și îmbrăcate în neadevăruri, nu vor avea alt rezultat, decât acela, pre care primul ofician al comitetului, care cunoaște bine și referințele vieții sociale, l'a decretat prin hotărîrea de sus, adusă pe baza legii și a stării faptice a lucrurilor.

NOUȚĂȚI.

Invitare la abonament:

pe anul acesta va fi . . . 4 cor. — f.
pe jumătate de an . . . 2 c. 50 fil.

Pentru România și străinătate:

pe acest an va fi 10 cor.

— Un număr 8 filleri. —

Cei ce colectează 10 prenumerații, al 11-lea îl primește gratuit.

— **Moartea protopopului Baiulescu** din Brașov — cetate. La o săptămână după moartea regretatului Dr. A. Mureșianu adevărat Duminecă în 27 l. e. n. un al doilea bărbat venerat, caracter integru onestitatea și cinstea neprihănită întrupată pâr. protopop Baiulescu dela biserica românească gr. or. din cetatea Brașovului a a trecut la cele vecinice, lăsând un mare și de tot simțit gol în urma sa. Dar despre acest valoros bărbat nu numai al Brașovului, ci al neamului românesc întreg — mai multe în Nr. viitor.

— **Știre personală.** Dl George Derusii, consul general al României la Budapesta, a plecat erii în concediu pe un timp de două luni. În absența dlui consul general îi va ținea locul dl secretar Augustin Paul în calitate de gerant.

— **Comitet filial al fondului de teatru în Năsăud.** Sâmbătă în 26 lunie directorul artistic al Societății pentru fond de teatru, dl Aurel Bănuțiu, a intervenit în persoană și în Năsăud pentru a se forma și aici un comitet filial al societății pentru fondul de teatru. Ședința ce s'a ținut în

cauza aceasta a fost cât se poate de bine cercetată. Apelul adresat de insuflețitul apostol al întrupării teatrului român, cu rugarea ca inteligenții de aici să se înscrie de membrii. — Dar la Făgăraș când va fi.

— **Tinerimea acad. din Gherla și jur** aranjază petrecere de vară cu ocaziunea adunării generale a desp. Gherla al Asociațiunii în sala școlii gr. cat. din Iclodul-Mare.

— **Moartea directorului școlii de Belearte din București.** Luni 21 lunie la oarele 2 d. a. a încetat din viață, Constantin Stăncescu, directorul școlii de Bele-Arte. Defunctul suferea de vre-o 6 luni de o boală ce nu iartă. Ca pictor lasă numeroase opere originale. A scris și multe piese de teatru, cari a avut succes, Activitatea lui Stăncescu nu s'a mărginit numai la școala de arte frumoase. El era membru fondator al Ateneului și vicepreședinte al acestei instituțiuni, fost director al Teatrului Național și membru al numeroaselor societăți artistice și culturale.

— **Manevrele din est-an.** În ministerul de războiu din Viena s'au terminat deja preparativele pentru ținerea manevrelor de la toamnă. Ele vor avea loc între 31 August și 11 Septembrie în jurul orașului Iglau în Moravia.

— **Pentru „Gazeta Transilvaniei“** „Epoca” în n-rul său dela 13 lunie face apel, ca toți românii să sară în ajutorul „Gazetei Transilvaniei”. Dl I. Slavici se asociază la acest apel și publică un frumos articol în „Minerva” în această chestie.

— **Catastrofă în minele dela Vulcan.** Din Petroșeni se comunică următoarele: La minele din Vulcan s'a produs erii exploziune în o mină, care în toamna anului trecut a încăput să se sape. Seara la oarele 6, 17 mineri s'au coborît în mina, care avea o adâncime de 350 metri. La oarele 6 și 15 minute s'au produs exploziunea, în urma căreia 9 mineri au murit, și 7 au fost grav răniți, și unul a ramas neatinș. Explosia s'a repetiți, în urma căreia mina s'a prăbușit peste muncitori. Operațiunile de salvare au ținut toată noaptea, dar fără rezultat. Dimineața la oarele 10 s'au scos de sub ruine primul muncitor, care a rămas ca prin minune, neatinș. După amiază au mai fost desgropați 12 grav răniți, iar 4 lipsesc, cari probabil au fost uciși de sfărâmăturile minei.

— **Regina Ena** a Spaniei a dat naștere unei principese. Atât regina cât și nou născuta se afla bine. Botezul va avea loc la 27 lunie.

— **Muncitorul Sava Palits** din Zombor în stare de beție și-a înjunhiat nevasta care l'a condus acasă dela birt.

— **Comuna Lehota-Mică** din Slavonia a fost distrusă de incendiu. 300 de locuitori au ramas fără adăpost.

— **Viscol, grindină.** Din Szekszárd se anunță, că Vineri după amiază a bătut acolo o groaznică furtună cu grindină care a făcut mare pagubă în vii.

— **Cassă Wertheimiană furată de țigani.** Dela fabrica de fereștrău din comuna Ilva mică (com. Bistrița Năsăud) o lae de țigani a furat săptămâna trecută o cassă Wertheimiană, care din întâmplare nu conținea decât 600 coroane. Joi în 24 lunie jandarmeria a și prins pe cei 10 fa-

raoni tocmai când voiau să treacă peste Strâmba sre Marmația.

— La Messina a fost un nou cutremur de pământ. Locuitorii au avut o noapte teribilă. S-au succedat în interval de 11 oare 15 cutremure violente, urmate de tunete suterane.

— La Messina s'a simțit eri un nou cutremur de pământ. Păreții alor 4 case s'au prăbușit fără să fi cauzat pierderea vreunei vieți de om.

Din America. *Cleveland, O.* În una din nopțile trecute între împrejurări mult secrete băiatul de 13 ani a unui anumit Kuttehera a dispărut. Amintitul părinte locuiește Vinton Ave. 1645. Soția lui e plecată în patria vechie.

Tatăl seara sa culcat cu băiatul și când e pe la oara 3 din noapte se trezește fără copil. Incepe a striga desperat. Caută prin odaie dar în zădar. Aleargă jos, nimic. De o dată aude o strigătură de copil, dar nice decum nu a puiut descoperi că de unde. A furat copilul. Fapta a produs o mare senzațiune în partea aceai noapte mai mulți au plecat spre a căuta pre băiat.

Întreagă poliția orașului e pusă în mișcare în cauză și e speranța că în curând făptuitorul va descoperit.

Dr. Aurel Mureșianu.

Dr. Aurel Mureșianu nu mai este între cei vii!

O suferință îndelungată, care-l chinuia de ani de zile și care-l ținea mai mult în casă, agravată de iritațiile din zilele din urmă, i-a rupt brusc firul vieții, Duminecă în 21 I. c. la 6 oare după amiază.

Astfel s'a încheiat viața sbuciumată și plină de jertfe a unui om, care n'a știut ce este odihna și mulțămirea personală, care și-a nesocotit interesele sale materiale și ale familiei sale, și care a renunțat de

bună voie la avantajele carierei, pentru care era pregătit, având în vedere un singur scop: «sustinerea conștiinței naționale la poporul nostru din aceasta patrie, apărarea drepturilor lui și îndemnarea lui la lupta pentru obținerea condițiilor de existență pentru viitor, demne de un popor cu un trecut atât de mare, care voiește să stea cu vrednicie alături de celelalte neamuri conlocuitoare.

Până în momentul din urmă Aurel Mureșianu n'a lăsat din mână condeiul, din care făcuse armă pentru apărarea poporului său mult iubit; alaltă-eri scrisese articolul introductiv și eri se pregătea tocmai pentru munca de astăzi, când ingerul morții îi suflă cu repejune flacăra vieții, lăsând în jale adâncă o familie, pe care împrejurarile o făcuseră să fie departe de dânsul și întristând până la suflet pe tovarășii săi de luptă și pe toți aceea, cari l-au cunoscut și-l știa prețui.

Cu arma în mână, ca un ostaș brav, a căzut el, credincios până în ultima clipă steagului, căruia îi jurase credință și pe care l'a urmat fără șovăire prin foc și prin fum luptând totdeauna în șirurile cele dintâu, încurajând pe alții și expunându-se fără teamă pe sine.

Crescut în tradițiile marelui generații răposatului Aurel Mureșianu a început a se interesa de afacerile publice românești încă din cea mai fragedă junceță. Chiar ca elev în ultimile clase ale gimnaziului el scria din când în când câte ceva în „Gazeta” redigată pe atunci de părintele său, fericitul Iacob Mureșianu, iară mai târziu, ca student la Universitatea din Viena, era corespondent regulat al acestui vechiu organ de publicitate național.

Tocmai terminase studiile universitare și intrase ca practicant în biroul unui distins avocat din capitala austriacă, colaborând în același timp la „Die Reform”, foaia răposatului filoromân Fr. Schuselka, când în anul 1877, bolnăvindu-se tatăl său Iacob Mureșianu, iară colaboratorul prim și fondatorul „Gazetei” G. Barițiu pregătindu-se

să se mute la Sibiu, tânărul doctor în drepturi fu chemat acasă, ca să ia însuși conducerea foii, ce împlinea tocmai 40 ani de existență.

Era o hotărâre greu de luat, o hotărâre, dela cari avea să atârne întreg viitorul său.

Să continue cariera juridică, pentru care era așa de bine pregătit și pe care avea prospecte așa de ademenitoare, sau să ia cărma foii politice, să se facă gazetar, renunțând de bună voie la tot ce caută cei mai mulți pe acest pământ: la o viață tignită și îmbelșugată de bunuri materiale?

Fără să stea multă vreme la chibzuiri el a ales căreriea din urmă — deși știa bine, ce-l așteaptă.

„Vedeam bine, ce mă așteaptă, zice însuși în introducerea N-rului jubilar, apărut anul trecut cu prilejul aniversării a șaptezecă dela întemeierea „Gazetei”; vr'un bine, vr'un folos material, vr'o viață liniștită nu putea să mă aștepte. Am închis deci ochii un moment și am sărit în șanțul redutei „Gazetei”, ca să apăr steagul, în jurul căruia au luptat bărbații cei mai distinși din epoca renașterii noastre naționale — și m'am făcut primul gazetar de profesiune la noi”.

Așa a început răposatul în Domnul lucrarea sa ziaristică, pe care a continuat-o fără preget și fără odihnă timp de 32 ani, până la ultima sa răsufare.

S'a luptat întocmai ca acei vestiți ostași Spartani cari au căzut până la cel din urmă, „ascultând de legile patriei” și nevoind să știe nimic de vre-o predare.

Ce succes a avut această luptă, nu suntem chemați a judeca noi, contimporanii și colaboratorii lui.

Aceasta o va judeca viitorul imparțial și nepreocupat.

Destul atâtea, că anul trecut, cu prilejul jubileului de 70 ani al „Gazetei” răposatul Aurel Mureșianu putea să scrie: „Credința o am păstrat... Nimic nu ne-a putut abate din calea ce ne-a fost trasă de spi-

FOITA.

Lungilă, Lățilă și Ager-văzătorul.

(Poveste slavă)

Era odată un craiu, și era bătrân și avea numai un fecior. „Dragul meu, fiule” zise el, „tu și că poama coaptă cade la pământ, ca să faci loc alteia. Și capul meu se coace pe încetul și poate soarele n'o să-și arunce încă mult razele asupra lui. Înainte de moarte, însă, totuși aș vrea bucuros să-mi văd viitoarea fată, pe soția. Ia-ți o nevastă copilul meu!”

Feciorul craiului a răspuns: „O, tată bucuros și-aș împlini voia, dar nu am mi-reasă și nu cunosc pe nime”.

Craiu bătrân își băgă mâna în buzunar și scoase o cheie de aur și o dete feciorului său: „du-te și te sue în turn, în rândul cel mai de-asupra, uită-te jur împrejur și spune-mi care mireasă și-ar plăcea mai bine?”

Feciorul craiului n'a întârziat, ci se duse. Acolo sus n'a fost niciodată în viața sa, și nici n'a auzit că ce-i acolo.

După-ce s'a suit până într'a doua con-tignație, văzu de-oparte o ușiță de fier, ca

un capac; ușa era încuiată... O deschise cu cheia de aur, o ridică în sus, și intra în lăuntru.

Acolo era o odaie mare, rotundă, platondu de culoare azură, cum este cerul într'o noapte senină și străluciau stele de argint; pe jos era întins un covor verde, de mătasă și în zid, jur împrejur erau douăprăzece ferești înalte, în cadre de aur, și în fiecare fereastră, pe o sticlă de cristal, era desemnată o fecioară, în colorile curcubeului, cu câte o coroană de crai pe cap, în fie-care fereastră tot altă, în altă haină, dar una mai frumoasă ca cealaltă, așa că feciorul craiului era orbit la vederea lor. Și pe când se uita la ele, plin de mirare, fără să știe pe cari s'o aleagă, fecioarele au început să se miște, ca și când ar fi fost vii, și se uitau la el, și zimbeau ca și când ar voi să vorbească. Deodată, feciorul de craiu băgă de seamă că una din ferești este învalită cu o perdea albă, și trase perdeaua să se vadă ce este după ea. Acolo era o fecioară în haină albă, incinsă cu brău de argint, pe cap cu coroană de mărgăritare... era cea mai frumoasă dintre toate, dar supărată și palidă, ca și când ar fi fost ieșită din mormânt. Feciorul de craiu a stat mult timp înaintea chipului, ca și când ar visa, și cum se uita la ea îl duru inima și zise: „Pe asta o vreau și nu

pe alta!” Cum a zis vorbele acestea, fecioara și-a înclinat capul, s'a înroșit ca un trandafir și în clipa aceea toate chipurile se făcură nevăzute.

După ce s'a scobărât jos, și a spus tatălui său ce a văzut și care fecioară și-a ales-o, bătrânul se întristă se resgândi și zise: „rău ai făcut fiul meu, că ai desvălit ceea-ce a fost acoperit și că cu făgăduința te-ai băgat în mare primejdie. Fecioara aceea este în mâinile unui vrăjitor răutocios, care o ține închisă într'un castel de fier. Toți câți au cercat s'o libereze deacolo, nu s'au mai întors îndărăt. Dar ce s'a făcut odată, nu se mai poate face nefăcut. Cu-vântul dat este lege. Du-te, cercăți norocul și vino sănătos îndărăt!”

Feciorul și-a luat ziua bună, s'a suit pe cal și a plecat, să-și aducă mireasa. Și a ajuns într'o pădure mare și a tot mers pân a pierdut drumul. Și cum rătăcea acum prin tufiș, printre stânci și bălți, fără să știe încâtrău merge deodată aude îndărătul său: „măi bade, așteaptă!”

Feciorul craiului se uita îndărăt și văzu fugind cătră el un om înalt.

— Așteaptă și ia-mă și pe mine și dacă mă iei în slujbă n'are să-ți pară rău.

— Dar cine ești tu, întrebă feciorul craiului, și ce și tu face.

ritul desvoltării istorice a neamului nostru românesc: nici atacuri, nici amenințări, nici prigoniri, nici seduceri, de ar fi venit din ori și ce parte, nu ne-au opăcit în mersul nostru spre țanta cea mare, ce-o urmărim de 70 de ani?

„Credința o am păstrat!“...

Astăzi brațul obosit al stegarului a căzut, fruntea sa s'a inclinat spre pământ pentru vecie. Steagul însă nu va cădea în noroiu, căci avem firma convingere, că vor veni alți viteji ca să-l susțină.

Individul poate muri... trebuie să moară. Națiunea însă va trăi pururea!

Golul, ce-l lasă un om în jurul său, se măsură după serviciile, ce a fost în stare a le aduce societății, în mijlocul căreia a viețuit, și după simpatiile, ce le-a știut deștepta în inimile contemporanilor săi.

Sunt oameni, a căror dispariție rămâne aproape neobservată, în tocmai ca dispariția semințelor de pădădie, sburate de vânt în toate părțile, și iarăș alții, cari lasă după sine urme adânci, în tocmai ca plantele, ale căror rădăcini pătrund afund în pământ și pe care nu le poți smulge, fără a lăsa o brazdă neagră în locul, de unde le-ai smuls.

Aurel Mureșian este unul din aceia, cari lasă după sine regrete adânci și îndreptățite.

Nu doară că viața lui ar fi fost lipsită de slăbiciunile „legate fatal de o mână de pământ“, cum le numește cu atâta dreptate poetul, ci deoarece pe lângă aceste slăbiciuni, inerente firei omenești, el a dovedit câteva însușiri, cari îl ridică peste mulți dintre contemporanii lui și cari în viață l-au făcut stîmat și prețuit, iar acum, după moarte fac, ca lipsa lui să fie simțită și regretată în multe părți și de fiii cei mai vrednici ai poporului nostru.

Aceste însușiri, cari îl destingeau pe regretatul răpozat și cari vor forma pentru totdeauna aureola figurei lui, sunt, întru cât putem judeca acum, cu deosebire *Devotamentul lui pentru cauza neamului său, bărbăția, cu care a stat o viață întreagă în serviciul acestei cauze, și consecința de*

— Numele meu e „Lungilă“ și mă pot întinde. Iacă, vezi colo pe bradul acela înalt un cuib de pasăre? îndată aduc cuibul jos, fără să fiu silit a mă urca pe copac.

Și-a început să se întindă, corpul a început să-i crească iute, până a crescut cât bradul de înalt, după aceea întinse mâna, lua cuibul, și cât ai bate 'n palmă, s'a sgârțit și a scăzut iară, cum a fost mai înainte, și întinse cuibul feciorului de craiu.

— Îți pricepi bine meșteșugul dar ce folos am eu de cuiburi de pasăre, dacă nu mă poți scoate din pădure afară!

Hm, asta nu-i greu, răspunde Lungilă și a început iară să se întindă, până ce a crescut de trei ori mai înalt ca cel mai înalt brad din pădure. Atunci se uita împrejur și zise: »colo în partea asta este cel mai deaproape drum, pe care putem ieși din pădure«.

După aceea se sgârțit iară, luă calul de frâu și merse înainte și feciorul craiului nici nu băga de seamă pânăi eși din pădure. Înaintea lor se deschise un șes, cât vedeai cu ochii, iar dincolo de șes se vedeau stânci sure, înalte ca zidurile unei cetăți mari, munți învescuți cu păduri.

Iacă, domnule, colo merge un soț al meu, zise Lungilă, arătând cu mâna depar-

fer, cu care a urmat în viața publică drumul luat dela început.

Și într'adevăr ce dovadă mai lămurită despre devotamentul nemărginit al lui Aurel Mureșianu pentru cauza națională a neamului, din care făcea parte, poate fi alta, ca faptul, că interesul poporului său el își părăsește cariera, pentru care se pregătise, și poartă timp da 32 ani lupta grea de ziarist?

Familia Mureșianu a dat următorul anunț funebru:

Pătrunși de adâncă durere, aducem la cunoștința rudeniilor, pretinilor și cunoscuților, că mult iubitul nostru soț, tată, frate și cumnat

Dr. Aurel Mureșianu

proprietarul și directorul „Gazetei Trans-“ după îndelungate suferințe a încetat din viață, Duminecă în 7 (20) iunie la oarele 6 p. m., în al 62-lea an al etății și în al 21-lea al fericitei sale căsătorii.

Înmormântarea iubitului răposat se va face Miercuri în 10 (23) l. c. la 4 oare p. m. din casa proprie, Târgul Inului Nr. 30, în cimiterul capelei române din Groaveri Brașov, 8 (21) iunie 1909.

Elena Dr. A. Mureșianu n. Popovici, soție. Aurel și Elena fii. Elena general M. Groza. Sevastia C. Davidescu, surori. Iacob Mureșianu frate. General M. Groza. C. Davidescu, cumnați. Otilia I. Mureșianu n. Brândușeanu, cumnată. Și copiii lor.

Condolențe

Din toate părțile Ardealului și Ungariei și a României au sosit eri și astăzi numeroase condolențe telegrafice, în cari se exprimă profunda durere ce s'a resimțit pretutindeni, unde a pătruns moartea lui Dr. Aurel Mureșianu. Ziarele fraților noștri din regat aduc fotografia defunctului, însoțindu-o cu date amănunte biografice și

te, pe șes. Să-l iai și pe el. De bună seamă are să ne fie de bun folos.

— Strigă, și-l cheamă, să văd ce fel de om este.

— E ceva cam depărțitor, zise Lungilă nu cred să mă auză, și am avea să așteptăm mult până ajunge, pentrucă are multă sarcină. Mai bine îl aduc eu.

Și-acum Lungilă iară se întinde odată în sus, încât ajunge cu capul în nori, făcu doi-trei pași, apucă pe soț de mâni, și îl prezintă feciorului de craiu. Era un omoiu musculos, cu un pânțec gros, ca de patru vedre.

— Da tu cine ești, întrebă feciorul de craiu, și ce știi?

— Eu, domnule, sunt Lățilă și mă pot lăți.

— Arată-mi ce poți face!

— Atunci pleacă iute cu calul, iute'n pădure strigă Lățilă și 'ncepu să se umfle.

Feciorul craiului nu înțelegea de ce să fugă cu calul, dar văzând că Lungilă o tutește spre pădure, dete pinteni calului și fugi după el și a fost tocmai bine că s'a grăbit, altcum Lățilă l'ar fi strivit cu cal cu tot, așa iute i-au crescut foalele în toate părțile, că de-odată a umplut tot locul ca și când s'ar fi răsturnat un munte. După aceea Lățilă a încetat de a se mai umfla a suflat aerul din el afară, încât se legănau

arătând marea pierdere ce a suferit-o neamul românesc, prin moartea lui Aurel Mureșianu.

Dintre condolențe:

Sibiu. Participând și eu la doliul cauzat de încetarea din viață a demnului d-tale soț, rog cerul să-ți aline marea durere.

Meșianu metropolit.

Sibiu, 22 iunie. Trimitem sincerele noastre condolențe la sicriul neobositului luptător al culturii românești.

În numele comitetului central al „Asociațiunii“:

Iosif Sterca Șuluțiu.

Ceșul Silvaniei. La decedarea prea meritatului bărbat român vrednicul soț al d-voastră, întreaga națiune română participă. La marea doliu implorăm dela bunul Dumnezeu mângăere pentru națiune și familie.

Pop de Băsești.

București. Deplângem din suflet pierderea scumpului d-voastră soț și a marelui luptător neobosit al cauzei noastre naționale. Dumnezeu se vă mângăe în această mare durere.

Dr. T. Mihali și soția.

Sibiu. Trecerea la cele eterne a brațului D-Voastră soț, a integrității bărbat și neînfrânatului anteluptător național, a bunului meu amic Aurel m'a consternat adânc. Dumnezeu vă dea putere a suporta această grea lovitură a sorții având mângăerea că doliul Domniei-Voastre este doliul întregului popor românesc.

Parteniu Cosma.

Vălenii-de-Munte, 22 iunie. În numele Ligei Culturale, rog primiți condolențe pentru pierderea soțului dv. un Român care și-a făcut datoria.

Iorga

Budapesta. Deplângem împreună cu voi moartea nestorului și fruntașului nostru. Familiei condolențe din inimă.

Redacția ziarului „Lupta“.

Arad. Deplângem cu durere sinceră pe cel mai bătrân, cel mai conștient și au-

pădurile, și iară a rămas în starea de mai înainte.

— M'ai alungat ca un căpău, zise feciorul craiului, așa un ștregar nu capăt în fiecare zi, hai cu mine!

Și au plecat mai departe. Când au ajuns la stânci, au întâlnit pe unul care era legat cu o năframă la ochi.

Acesta-i al treilea soț al nostru, zise Lungilă, să-l iai și pe acesta în serviciu. Fi sigur că n'o mânca pâinea deageaba.

Cine ești, tu, întrebă feciorul de craiu, și de ce ți-ai legat ochii? Așa nu vezi drumul.

— „Aci, domnule, din potrivă, tocmai pentrucă văz prea ager, trebuie să-mi leg ochii. Cu ochii legați eu văd, ca altul cu ochii nelegați, și dacă îmi iau năframa, atunci străbat cu ei în tot locul și prin ori-ce, și dacă mă uit ager la ceva, deodată prinde foc, și ce nu poate arde sare în mii de bucăți. De aceea îmi și zic: Ager văzătorul. După aceea se întoarse cătră stâncă dimpotrivă, își luă năframa, și-și îndreptă ochii plini de foc asupra ei... și unde nu începe stâncă să pârăie, și bucățile să zboare în toate părțile, și într'o criptă n'a mai rămas din stâncă, decât pulbere. În pulbere strălucea ceva ca focul. Ager-Văzătorul o aduse feciorului de craiu. Era aur curat.

(Va urma).

torizat reprezentant al vechii noastre tradiții politice și gazetărești.

„Tribuna“.

Pentru informarea cetitorilor Olteanului aducem următoarele amănunte despre încetarea din viață a neuitatului nostru Aurel Mureșianu.

Regretatul nostru Dr. Aurel Mureșianu, a muncit până în ultima clipă a vieții sale. Deși era suferind de timp mai îndelungat, a condus foaia scriind și dictând articoli și știri politice. Pe Luni a fost citat să se prezente la judele de instrucție din Târgu Mureșului pentru a fi ascultat în procesul de presă ce i-s-a intentat pentru articolul „Crăciunul” apărut anul trecut în „Gazeta”. Sâmbătă seara a expediat judelei de instrucție certificatul medical oficial pe baza căruia a cerut amânarea ascultării sale. Duminică dimineața a trimis prin mandat postal 1000 cor. procuraturii din Târgu-Mureșului, amendă dicdată în procesul intentat d-lui Ioan Spudera. În decursul zilei a scris o scrisoare vechiului său prieten, avocatul Hosu-Login și a primit câteva vizite. După amiază a cetit ziare, a pregătit manuscript pentru numărul de Luni al „Gazetei”, apoi a cerut să i-se aducă cina. În momentul, când voia să guste din mâncarea ce i-s-a adus, a fost lovit de apoplexie și a încetat îndată din viață.

Nefiind acasă membrii familiei, deoarece d-na Mureșianu plecase la Praga, ca să-și aducă acasă pe fiica Elena, care urmează conservatorului din acel oraș, iar fiul Aurel aflându-se în Viena. — Rudeniile mai de aproape din Brașov și membrii redacției și administrației au luat primele dispozițiuni, înștiințând imediat pe membrii familiei. Luni au sosit la Brașov d-l profesor Iacob Mureșianu din Blaj fratele, și surorile d-nele Elena General Groza și Sevesta inginer Davidescu împreună cu soții lor. Marți, după amiază a sosit văd. d-na Elena Mureșianu cu fiica Elena și fiul Aurel.

În decursul zilelor de Luni, Marți și Mercuri s'a prezentat în locuința familiei Mureșianu, unde era ridicat catafalcul cu rămășițele neînsuflețite ale neuitatului Dr. Aurel Mureșianu, reprezentanții tuturor corporațiilor și reuniunilor românești din Brașov, precum și numeroși prieten și cunoscuți din apropiere și depărtări. Miercuri au sosit în Brașov Rev. d-n Dr. Augustin Bunca, d-l avocat Dr. Hosu-Longin, deputații Dr. V. Lucaciu, Dr. Maniu, Dr. Vlad și Dr. Vaida, protopopii Dr. Dăian și I. Papiu, preoții: Domșa, Brumboiu, Manoilă, adv. Dr. Poruș, reprezentantul sindicatului ziariștilor din România I. Balcabașu, redactorul „Tribunei” Montani, reprezentanții „României June” și a coloniei române din Viena d-l inginer Mintencu și C. Pop și numărâți alți fruntași din jurul Brașovului și din depărtări mai mari. Pe fețele tuturor se vedea întipărită jalea adâncă pentru pierderea ireparabilă ce a suferit-o întreg neamul românesc.

Dintre cele mai frumoase cununi depuse pe catafalcul amintim următoarele:

Din partea familiei, purtând inscripția „Lenuța, Aurel, Elenuța. — Scumpului nostru Tată” cu pantlică neagră.

„Neuitatului nostru Aurel. — Frații Elena Tița, Iacob, General Groza, inginer Davidescu și copii”. O splendidă cunună compusă din spini, imortele, palmieri și lauri, cu 3 pantlice negre.

„Mult iubitului meu văr Aurel. — Maria de Pruncu n. G. G. Ioan”. O cunună frumoasă compusă din vioarele, trandafiri, margarete și lauri, cu pantlică albă.

„Scumpului și neuitatului nostru director și patron Dr. Aurel Mureșianu. — Redacția, administrația, tipografia și librăria „Gazetei Transilvaniei”. Cunună de laur cu pantlică albastră.

Una din cele mai frumoase cununi de pe mormântul lui Aurel Mureșianu a fost și aceea a Sindicatului ziariștilor din București, compusă din frunze de stejar, de de laur aurite și de imortalii, cu pantlică frumoasă tricoloră, purtând inscripția: „Lui Aurel Mureșianu. — Sindicatul ziariștilor din București”. Aceasta cunună a fost depusă de dl Ioan Bacalbașu, delegatul Sindicatului.

Ziarul „Tribuna” din Arad a trimis prin redactorul ei, d-l I. Montani, o cunună de lauri cu pantlică tricoloră purtând inscripția: „Distinsului publicist Dr. Aurel Mureșianu. — Ziarul „Tribuna”.

Tot cu pantlică tricoloră au fost încă următoarele cununi: „Partidul național român. Neobositului luptător”, compusă din laur și stejar.

„Colonia română din Viena. Societatea academică „România Jună”. Membrului ei emeritat și onorar”, compusă din lauri și imortalii, cu trei pantlice tricolore, depusă de delegatul „României June” d-l Nicu Mintencu și delegatul „Coloniei Române” din Viena d-l Coriolan Pop.

„Neînfrântului stegar Aurel Mureșianu. — Tinerimea română din Brașov”. Compusă din frunze de lauri.

Alte cununi cu pantlice de alte culori au fost:

„Românii din Bihor. — Neuitatului Aurel Mureșianu”, compusă din imortalii roșe albe și roșii cu pantlică verde

„Societatea Petru Maior. — Membrul onorar”. Compusă de imortalii și frunze de stejar, cu pantlică albă depusă de membrul emeritat al societății „Petru Maior” prof. Dr. Alex. Bogdan.

„Directorului „Gazetei”. — Românii din Cluj”. Rose galbene și imortalii cu pantlică neagră.

„Neînfrântului luptător. — Albina”. Compusă din imortale și pantlică violetă.

„Neuitatului prieten. — Dr. Frâncu”. Compusă din imortale și roze albe, cu pantlică neagră.

„Valorosului Român. — Reuniunea femeilor române din Brașov”. Imortalii, cu pantlică albă, depusă de prezidenta Reuniunii d-na Maria Băulescu, vice-prezidenta d-na Virginia Vlaicu și secretarul, d-l Ioan Lenger avocat.

„Nemuritorului apărător al neamului românesc Dr. Aurel Mureșianu. — Corul bisericii sf. Adormiri din Brașovul-vechi”, compusă din maci violeți și imortalii, depusă de președintele corului d-l Dum. N. Căpățînă și D-nii I. Sârbu și Ioan Aldea (măsar).

Înmormântarea.

Înainte de a se ridica cosciugul de pe catafalcul pentru a fi așezat în carul funebru observând organele poliției numeroase coroane cu treicolorul românesc, cari s'au adus în locuința defunctului, s'a prezentat în localul redacției un sergent de poliție, aducând la cunoștință porunca șefului poliției, prin care se oprește depunerea co-

roanelor cu treicolor pe carul mortuar. Zădarnic au intervenit în persoană la căpitanul poliției deputații Dr. Vaida, Dr. Vlad și Dr. Maniu — a trebuit să se supună acestei opreliști. S'au desfăcut de pe cununi treicolorul atât de urgisit pentru unii și atât de scump nouă și s'au împodobit sicriul numai cu cununile de lauri de stejar și de spini...

După slujba oficiată în fața catafalcului de Reverendissimul domn canonic Bunea asistat de protopopul Dăian, și de preoții Brumboiu și Domșa, cosciugul a fost închis și așezat pe carul mortuar. Cortegiul a fost deschis de un car plin cu cununi admirabile de flori și frunze.

După acest car au urmat membrii tipografiei „Gazetei” și membrii societății tipografilor organizați din Brașov. Au urmat băeții cu serafimii și preoți celebranți, apoi carul mortuar. În dreapta carului păseau reprezentanții tinerimei române din Brașov d-nii Dr. Constantin Sotir, medicul veterinar Suru, profesorul N. Stinghe, Petru Popovici, Dr. Sântpetreanu și G. Navrea purtând torțe. În stânga carului purtau torțe fruntașii poporului nostru din Scheiu: D. Lupan, V. Muntean-Doloiu, N. G. Furnică. D. Roncea sen., N. Furnică-Costin și I. Bădițoiu sen.

După carul mortuar urmau membrii familiei Mureșianu și rudeniile, apoi un șir aproape nesfârșit de prieteni și cunoscuți, doamne și domni, țărani și inteligenți din Brașov și satele învecinate și un număr mare de elevi ai școalelor noastre. A fost un cortegiu însoțit de câteva sute de oameni, cari au ținut să-l petreacă la ultimul locaș pământesc pe cel, care a căzut în lupta pentru susținerea neapărată a standardului național.

Cortegiul a trecut din Piață prin Târgul Cailor, prin fața școalelor românești și s'a oprit în fața cimiterului din Groaveri, unde staționa o mulțime de oameni. Cosciugul a fost apoi ridicat și dus în capela din Groaveri, unde s'a oficiat prohodul. Cântările funebre le-a executat în mod pătrunzător corul mixt al bisericii Sf. Nicolae sub conducerea domnului profesor George Dima.

După cetirea evangheliei Reverendissimul domn canonic Dr. A. Bunea a rostit magistrul panegiric.

Dupa „Vecinica pomenire” cosciugul a fost din nou ridicat și dus la groapa proaspătă săpată de lângă mormântul fericitului Iacob Mureșianu. Aci s'au rostit următoarele discursuri: Deputatul Dr. Vasile Lucaciu în numele neamului românesc, d-l I. Bacalbașu în numele sindicatului pressei românești, d-l Coriolan Pop în numele societății „România Jună”. d-l prof. Dr. Alexandru Bogdan în numele societății „Petru Maior” și a tinerimei române și d-l avocat I. Lengeru în numele Brașovenilor.

După terminarea discursurilor s'a cetit rugăciunea de deslegare apoi sicriul a fost coborât în mormânt în sunetele „Vecinei pomeniri” cântată în mod pătrunzător de protopopul și profesorul de cântări din Blaj Aron Papiu.

Cu adâncă jale în suflet ne-am despărțat cu toții de la proaspătul mormânt, care a primit în sânul său trupul neînsuflețit al unuia din cei mai vrednici și mari fii ai neamului românesc.

Odichnească în pace!

O bună lucrare metodică.

Revista „Biserica și Școala” din Arad publică sub titlul de mai sus o recenziune datorită Dlui profesor de pedagogie și didactică Dr. P. Pipoș, asupra lucrării „Metodul fonomimic” scrisă de Gh. B. Boieriu și Gh. Codrea tipărită în tipografia noastră.

Fiind Dl Dr. P. Pipoș o autoritate la noi în aceasta materie, ne face o deosebită plăcere a reproduce în întregime aprezierile favorabile ce Dl Dr. Pipoș le face acestei cărți scrisă de doi dintre cei mai harnici învățători din Țara Oltului.

Suntem mândri de succesul autorilor și atragem în deosebi atențiunea Dlor învățători asupra acestei recenziuni.

Iată-o în întregime:

Dorind a face un serviciu învățătorilor noștri, le atragem atențiunea asupra lucrării: „Metodul fonomimic, aplicat la cetitul și scrisul românesc”, de Gheorge B. Boieriu și Gheorge Codrea, învățători, Făgăraș, 1908, (93 pagini, preț 2 cor *) ; aceasta lucrare succesează merită să o cunoască învățătorii popor., căci atât conținutul și arangierea logică a materialului, cât și limbajul ei de expunere dovedesc, că autorii cărții de față, bazați pe experiențele lor vaste, pe terenul învățării cetitului, și luminați de cunoștințe metodice temeinice, au compus o călăuză foarte potrivită pentru aplicarea „metodul fonomimic la limba românească”, prima încercare ce s'a făcut în aceasta direcțiune în limba noastră. Cuprinsul cărții este următorul: în partea primă teoretică se vorbește despre învățarea cetitului și a scrisului din punct de vedere istoric; apoi urmează expunerea ființei metodului fonomimic, pe care autorul ni-l determină în chipul următor: acest metod, imitând sunetele din natură, dă cea mai bună îngrijire intuițiunii puternice, a percepției sigure și pronunțării cât mai curate a sunetelor. Apoi, cu ajutorul gesturilor mimice face sunetele mai intuitive și totodată ușurează încopcierea aceloră în silabe și cuvinte (cetirea). Aci sunetul stă totdeauna în oare-care legătură causală, nu numai cu mimica, ci și cu litera corăspunzătoare, și astfel între reprezentația sunetului și a literei se îndeplinește în sufletul elevului o asociațiune solidă care ajută atât intipărirea în memorie cât și reproducerea împrumutată a acestor două reprezentațiuni; în fine din sunete și litere formează în mod sintetic cuvintele, și astfel ușurează totodată și analiza, prin care elevul se pregătește la scris. După metoda fonomimic, exercițiile de cetire în cele dintâi 6-8 săptămâni se fac cu totul independente de exercițiile de scriere. În timp relativ scurt, li-se fac cunoscut elevilor mai întâiu vocalele și apoi consonantele, împărțite în mai multe grupuri, și anume: 1, în săptămâna I: sunetele și literile tipărite: o, i, e, u, a și n; 2, în săptămâna a II: combinarea și cetirea cuvintelor de câte două sunete; 3, în săptămâna III: sunetele și literile tipărite: r, c, z, v, m; 4, în săptămâna IV: cetirea cuvintelor de câte două silabe; 5, în săptămâna V-a: sunetele și literile tipărite: s, t, l, b, d; 6, în săptămâna VI-a: sunetele și literile tipărite: h, p, j, g, f; 7, în săptămâna a VII-a cetirea cuvintelor și

*) Se poate procura la autori Gh. B. Boieriu Alsóvíst (Fogaras m.) și dela librăriile principale din patrie.

silabelor de câte trei sunete; 8, în săptămâna VIII-a sunetele și literile tipărite: â, â, ș, ț. (Va urma.)

Stările în America.

Organul societăților române din America scriu în Nrul din 30 Maiu a. c. următoarele:

Dupăce lucru e constat, că frații noștri cu miile stau fără lucru și cu deosebire în timpul de față, pentru delaturarea acestui mare rău, noi români din Indianapolis am fi de părere și tot odată recomandăm, ca în fie care oraș unde se află români în număr mai mare, să se formeze birouri de plasare și încă în localitățile societăților sub conducerea funcționarilor aceloră, cari angajind câte un bărbat espert în afacere să satisfică causei. Acestea instituțiuni punându-se în contact cu întreprinzătorii lucrărilor de aici ar putea servi foarte mult fraților atât de lipsiți.

Prima recerintă în afacere e ca acestea oficie se fie conduse de persoane oneste și nici de cum nu de materialști.

În interesul tuturor fraților Români aici ailători aducem la cunoștință, că noi neam consultat și am aflat de conzult a apela la toți frații români și în deosebi la surorile societății, a ne lua în considerare opiniunea noastră. Să ne scuze lumea, de oare ce prin opiniunea noastră nice de cum nu am dorit a vătămă precineva, sau a face reproșuri, de cât am arătat starea faptică a prezentului românilor din America, și în deosebi de când am fost ferici a ne veni conducători în mijlocul nostru. Ne ținem de datorință a arata faptele lor și goliciunea lor, așa după cum sau petrecut și ne ținem de drept a combate ne corectele proceduri ale Dlor.

Sperăm că atunci când iubitul nostru popor va fi în limpede cu cauza, atunci zicem cauza va fi salvată.

Datorința lear fi ea în loc de atâtea certe, zizani, ca oameni învățați se propage dragostea și iubirea, căci atunci fie siguri că vor fi bine meritați în mijlocul nostru. Atunci când iubitul popor de aici va fi conștiu de acestea, e în stare de ași forma idei sănătoase de a cugeta la ceea din trecut pentru a îndrepta pe ceea din viitor, voim a zice aici că înviitor pe cine avem să-l conziderăm și a cui sfaturi să le primim.

Nu mai când suntem în ori ce chestiuni inpartiali și corecți constatând cu inimă curată atât binile cât și răul din trecut cugetându-ne la viitor, nu putem zice oameni ezați în afacere.

Acest fapt credem a fi în stare chiar și noi cei mai cu puțină carte a o face și nice decum se ne așteptăm tot la învățații noștri cari voiesc ca pre ori ce cale săși ajungă scopurile lor.

În speranță că frații români vor ceti și lua în considerare prezentul nostru apel, sperând că se vor cugeta și conzulta la părerile noastre evitând ori ce caz de egoism din sinul societăților noastre ori între particulari și se va întruni spre a lua dispozițiile necesari pentru binele și folosul nostru și a întregii națiuni.

Suntem prea deplini convinși că frații noștri nu ne vor conzidera de nescari egoști sau aroganți, că doară dorim a arata oare care fidulie sau hipocrism personal, nu Dne păzeștene dar datorința ne impune a face aceasta în favorul binelui comun.

Noi dorim dragostea, frățietatea, iubirea, desolvatarea și binele poporului român.

Dorim ca frații de acelașinge să trăiască în iubire fără considerare la confesiuni.

Cu insistință apelăm la buna voința fraților români din America a nu acoperi cu valul uitărei opiniunea noastră, ci în timpul cel mai apropiat lua decisiuni în cauză și decisiunile aduse ale da publicității, ca se fim convinși de o aflat efect opiniunea noastră!

Dorind din inimă frățești, și rugând tot odată pe atot puternicul Dzeu, să ne deachidă și noaună inimile spre iubirea unii cătră alții, pentru ane putea uni, de unde de singur că vor răsări roadele ceea mult folositoare scumpei noastre națiuni.

Deie bunul Dzeu ca voacea noastră se pătrundă inima românească.

Din public*)

Declarațiune.

Reuniunea femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur, în ședința comitetului său, ținută la 30 Iunie a. c. respinge eu indignațiune toate insultele, calumniările și atacurile adresate membrilor din birou și comitetului Reuniunii, precum și a membrilor nouă ale Reuniunii, și publicate prin dascălul Ioan Berescu, ca redactor al foii „Țara Oltului” a cărei proprietar-editor este deputatul cercului Arpás Dl Dr. Nicolae Șerban, și declară, că pentru pedepsirea făptuitorului I. Berescu va înainta proces criminal pentru calumnie. Reuniunea ține sub demnitatea sa a să lăsa în discută cu un individ de calitatea lui I. Berescu.

Din ședința comitetului a Reuniunii femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur, ținută în Făgăraș la 30 Iunie n. 1909.

Ana Popa Radu, Nicolae Borzea
președintă. secretar.

Luiza Dr. Șenchea, Ana Borzea, Victoria Scurtu, Lucreția Burlea, Maria Pop.

Declarație.

În afacerea Reuniunii femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur, pre care soția mea din anul 1907, până la 7 Martie a. c. a reprezentat-o ca vicepreședintă, iar din 7 Martie încoace ca președintă aleasă, în urma recursului înaintat la forul competent contra foastei cassieră și fostului secretar, Dl vicecomite prin sentința administrativă a recunoscut și declarat toate decisiunile aduse și alegerea efectuată la 7 Martie 1909 de valide și protocolul luat în adunarea generală, de drept, corect și coresponzător faptelor întâmplate, ear dispozițiile, ce le-a făcut în adunarea din 6 Aprilie a. c. tracțiunea membrilor nemulțumite, le-a cassat și anulat, ca ilegale.

După-ce redactorul foii „Țara Oltului” cu o obrăznicie impertinentă, mai în toți numerii acestei foi decăzute a înzultat și calumniat pe soția mea, ca președintă a Reuniunii, prin aceasta declar, că pentru toate calumniile infame și murdare, apărute în foaia „Țara Oltului” am înaintat procese de calumnie contra lui I. Berescu.

Aron Papa-Radu.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta, redacțiunea nu primește răspunderea.

POȘTA REDACȚIUNEI.

Mai multor domni corespondenți, Din cauza imbulzeții de material preste așteptare, cele sosite mai târziu să vor publica în Nr. viitor și așa pe rând și în alți, Nri. După cum am mai scris

și făgăduit (promis) tuturor le vom da ce se cuvine: celor buni — laudă, iar celor răi — osândă. Noi nu avem nic: prieteni, nici dușmani, ci numai oamoni buni sau răi, după cum le e firea și creșterea.

Și cu unii și cu alții vom sta de vorbă și le vom spune curat și răspicat românește și pe înțelesul tuturor, ce ne place să se facă și ce să nu să facă „Degeaba ascunzi mața în sac, că tot i să vad unghiile“ și: „Inzadar acoperi ce miroasă rău, că tot, . . . zice însuși poporul.

Cinste și mărire celor buni ear păcătoșii să piară, că nu-i nici o pagubă, dar folos da.

Mai multora. Foia să expedieze de aici regulat tuturor celor abonați și să controlează amănunțit toate adresele; dacă totuși cineva n'o primește, atunci să reclameze la oficiul poștal de acolo. Neprimind foia nici după aceea, poate că din cauza că „onorabilul“ abonent — neabonat o duce și acasă din pricina că na ajuns la cunoașterea adevărului, ce se exprimă în zicătoarea:

„Să nu atingi ce nui al tău,
Că te frige fătul meu!“

Atunci să ne scrie din nou, ca să luăm noi de aici măsurile de lipsă spre delaturarea răului.

Dlul V. C. Brașov, Din articolul publicat în Nr. de azi sub titlu „Constatare“ te vei putea convinge despre ezacitatea noastră în judecarea acțiunilor întâmplat în sinul Reuniunii noastre despre ce cu 3 luni înainte am spus rezultatul ce

va trebui să rămână neclintit, că e nebazat de adevăr, dreptate și principii sănatoase. Credem că nu ne va putea nimeni face inutări că am părtinit, căci nu am apărut numai dreptul și adevărul. Cu minciuni și întortocheri a faptelor nu ne ocupăm. Salutări acordiale.

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

Un învățacel cu pregătire de 2 clase gimnaziale, sau reale să primește în condițiuni favorabile la Tipografia română din Făgăraș.

De închiriat

o casă din ulița Brașovului Nr. 30, de sine stătătoare cu 2 curți spațioase și cu cele de lipsă edificii economice, cu o grădină mare și bine grijită să dă închirie dela St. Mihaiu.

Informații se pot lua tot acolo.

2-2

AVIS!

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public, că cu 1 Iunie a. c. am deschis în Făgăraș strada Trenului nr. 26, o

Prăvălie mixtă

bine asortată cu totfelul de articli coloniali ș. a. — Totfelul de **BEUTURI în mic și mare**, precum tot acolo am deschis și un

HOTEL,

bine aranjat, unde se pot căpăta **VINURI** curate și **BERE** bună, **Rachiuri** de specialitate, prelângă

prețuri moderate.

Serviciu prompt și cu atențiune!

Rog deci P. T. public să mă onoreze cu prezența sa.

Cu stimă

IOAN G. BĂRBAT

comersant.

JOSIF ROSENBAUM

CIASORNICAR și GIUVAERICAL,
Făgăraș, Piața mare, Francisc Iosif nr. 17.

Recomandă Onor. public **magazinul** său bogat asortat cu totfelul de **oroloage de buzunar din aur, argint și nickel, de părete** cu ornament, **perpenticule, trezitor etc.** precum și **Omega, Intact, Triumph, Urania** etc. pentru care garantez până la 4-5 ani.

Mare asostiment de **Briliant, Diamant și Jiuvaricale din aur și argint, și articole de argint de China.** — Obiecte astronomice. — Prețuri ieftine. —

NB. Obiecte vechi de aur și argint cumpăr sau schimb cu nouă.

IOSIF ROSENBAUM,
ciasornicar și giuvargier.

Zarafăia și Trafica de tutun

a lui

DUMITRU POPP DEGENARUL

în BRAȘOV, Strada Hirscher Nr. 4.

Are onoare a aduce la cunoștința On. public din Țara Oltului și din împrejurime, că mi-am schimbat localul de

ZARAFIA și Trafica de tutun

în vecinătate de unde am fost, tot în aceea parte a străzii (**Strada Hirscher Nr. 4. Brașov**) și mă rog de Onor. clientelă a fi cercetat și pe viitor, ca și până acum din partea compatrioților Olteni, căci mă voi sili a satisface cerințele On. public cu toată acurăteța.

Zaraful: DUMITRU POPP Dejenarul.

TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA

POPORULUI

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orășănesc.)

Esecută totfelul de **tipărituri**, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: **registre, testimonii, chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circulare, invitări, programe, bilanțuri, acții, conturi, blanchete, note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete funebre etc. etc.** din care se află un asortiment bogat, la cerere și în colorii, **cu prețurile cele mai moderate.**

La tipografie se află pentru ambele confesiuni **tot felul de tipărituri oficioase** pentru agendele bisericești și școlare; **cărți de școală și de literatură populară, revizite de scris, etc**

Comandele din afară se efeptuesc repede.

Sprrijiniți instituțiunile românești!

Cu stimă
CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.

Anunciuri, inserțiuni și reclame se primesc cu prețuri **reduse** la administrația foaiei „Olteanul“ în Făgăraș la tipografia C. Pop.

Unica prăvălie de
vânzare
a Oroloagelor

„UNION“ HORLOGERE

HARTMAN KAROLY,

ciasornicar artistic.

Făgăraș, ulița Becleanului Nr. 3.

DEPOSITE: de ciasuri de buzunar, de părete, deșteptător, perpenticular, de cancelarie. Diferite lanțuri, de nickel și argint.

Articole optice: zwickeri, ochilari, după ordin medical

Obiecte de aur și argint de

China și de Astronomie.

Cu prețuri ieftine.

Esecută și cele mai gingașe

— REPARATURI. —

La oroloage reparate se dă

garanție dela 2-5 ani.

Instalează ciasuri în turn și

pe edificii, cu prețuri ieftine.

A apărut:

CÂNTECE DIN LUMEA VECHIA

culese de Gh. Tulbure. Se află de vânzare cu prețul de 40 fil. la tipografia C. Popp.

PROTOCOALE de BANCA

de toate o-

perațiunile se află de vânzare

și **COALE** pentru cărțile fonduare la

tipografia mea cu prețuri reduse.